

Gr. 184.

Gr. 184.

36

III, 53

Ve

848

DISSERTATIO INAUGURALIS JURIDICAE

DE

P R A E C E P T O
J U D I C I A L I
DE NON SOLVENDO IN GENERE,
ET IN SPECIE,

AN ILLUD CURSUM USURARUM SISTAT?

secundum Tenorem Nov. Decis. Electoral. 27.

QVAM

RECTORE HUIUS ACADEMIÆ MAGNIFICENTISSIMO,

REVERENDISSIMO ET ILLUSTRISSIMO DOMINO,

DOMINO

PHILIPPO WILHELMO,

SACRÆ CÆSARÆ ATQVE REGIÆ CATHOLICÆ MAJESTATIS CONSILIARIO INTIMO ET CAMERARIO, NEC NON METROPOLITANARUM ECCLESiarUM MO-

GUNTINÆ ET TREVIRENSIS CANONICO CAPITULARI SENIORE, ET RESPECTIVE SUPREMO CHORI-EPISCOPO; EMINENTISSIMI PRINCIPIS ELECTORIS MO-

GUNTINI CONSILIARIO INTIMO, AC CIVITATIS TERRITORIÛQUE ERFURTENSIS PRO-PRINCIPE;

PRÆSIDE

DN. ERNESTO TENZELL, Jcto,

FACULT. JURID. P. T. DECANO, JUDICII PROVINC. ASSESSORE AC CIVITATIS ERFURT. SYNDICO PRIMARIO, ETC.

DN. PATRONO AC PROMOTORE SUO ÆTATEM DEVENERANDO,

PRO LICENTIA

SUMMOS IN UTROQUE JURE HONORES
ET PRIVILEGIA

RITE ADIPISCENDI,

D. XXII. AUG. MDCCXIII. H. L. Q. C.

PUBLICÆ ERUDITORUM DISQUISITIONI

SUBMITTIT

JOHANN. GOTTFRIED ZEUNIG, OSSIT. MISNIC.

ADVOCATUS LIPSIENSIS IMMATRICULATUS.

ERFORDIÆ, Typis JOH. HENRICI GROSCHII, Acad. Typogr.

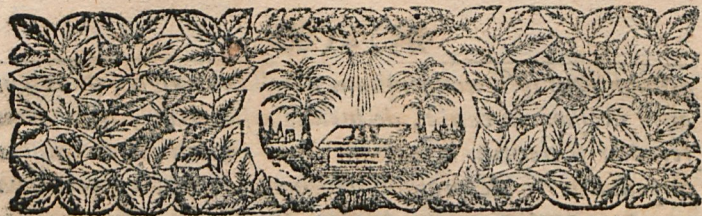
DISERTATIO IN IURISCONSULTIS IUDICIA
P R O P T O
D I S S E R T A T I O
A M P L I S S I M O U N I V E R S I T A T I S
O M N I U M S A C R A E R O M A N O R U M
I M P E R I J S A P O S T O L I C A E
I N S T I T U T I O N I S

BIBLIOTHECA
CONCEAVIANA

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK
HALLE
(SAALE)

PROLEGOMENA.

Quidem sat largus est actionum civilium proventus, quae diversis ex LL. descendunt, eoque comparatae sunt, ut quis id quod suum est non tantum persequi, sed & consequi tandem possit; nihilominus quotidie ferme casus obvenire possunt, & revera etiam obveniunt, in quibus per easdem, quaecunque etiam eligatur, sibi quis sufficienter consulere haud potis est, quales illi sunt, qui ordinariorum judiciorum moras haud ferunt, sed promptam exigunt executionem, ni inanis evadere debeat omnis quibuslibet etiam solennitatibus adornata actio. Necessitatem hinc sibi impositam viderunt prudentiores Judices praeter ordinaria juris remedia quaedam etiam extraordinaria concedendi, quae vulgo executiva audiunt, quae praeter ambages tum, cum periculum in mora est, rem jure sibi debitam quis adipisci potest, de quibus iusto volumine egerit haud incelebris nominis Jctus Colerus. Ut ut enim ab executione processum ordiri non liceat, l. 1. C. de excut. rei judic. l. un. C. de prohib. sequestr. pec. l. 9. C. de Oblig. & Act.

nihilominus ipsa nonnuquam necessitas exigit, ut etiam ante decisionem causæ, de mediis dispiciatur, queis reus ferenda sententiæ efficaciam h. e. executionem eludere impediatur. Ac proinde ejusmodi remedia executiva non tam contra, quam præter Jus Civile admittuntur. Nimirum quamvis LL. Civiles hoc illudve ejusmodi medium diserte non approbaverint; satis tamen est, easdem id ipsum non improbasse, imo ex earundem ratione tale probari haud obscure posse, quale quid nonnunquam Juri Civili tribuere solemus, inducti l. 6. §. i. ff. de V. S. Atque hæc inter remedia executiva ultimum haud occupant locum vulgo sic dicta Arresta, (quamvis non erraverint qui etiam talia in tit. ff. quib. ex causis in poss. eatur, suo modo originem habere, asserant) queis securus redditur actor, ejus à Reco consequenda rei, quam jure sibi ab eodem deberi in summario desuper instituendo processu deducturus est. Verum cum hoc remedium haud parum sit odiosum, imo ut nonnulli putant, ignominiosum, inde fit, ut paucis fere Creditoribus hæc fortuna contingat, id ipsum impetrandi, cum à cauto decerni judice vix ac ne vix quidem soleat, nisi evidentissime constet, justam arrestandi causam adesse, cæteraque ad justitiam arresti necessaria requisita non deficere, Mevius de arrest. C. II. graviter omnem que modo possibilis præcautionem hoc in passu inculcantibus Gailio & Carpzovio, quorum hic Resp. Elect. 38. n. 2. L. IV. Non certe nimis, inquit, ad arrestum est properandum; Creditores siquidem circa petitionem arresti contra debitorem nunquam non faciliores, quam par est, reperiuntur,

tur, sed Judicis officio incumbit, malo huic prudenter occurrere, & ante concessionem arresti singulas circumstantias probe ponderare, an causa arresti sufficiens existat, vel non, ne ex temerario ejus indultu debitor fama periclitetur. *Cum igitur inuisa inquam adeo & difficultatibus obnoxia sint arresta stricte sic dicta, paulo aliud remedium, quod mitius nonnihil esset, & nihilominus parem Creditori securitatem tribueret excogitatum & introductum est, quod vulgo dicitur inhibitio in vim arresti, ein Gerichtlich Verboth / & nihil aliud est, quam præceptum judiciale de non solvendo vel dimittendo, qua de re impræsentiarum, DEO clementer annuente, nonnihil Disputationis Inauguralis loco differere animus est.*

TH. I.

Um nullum vocabulorum ex quibus titulus hujusce Dissertationis constat, ulla laboret difficultate, ambiguitate vel obscuritate, onomatologiæ nunc merito supersedemus, ad ipsam quæ Juris Cultori semper magis cordi esse debet, pragmatologiam tendentes. Definitionem Thematis nostri, si quis desideret, hanc suppeditamus. Inhibitio seu Præceptum Judiciale de non solvendo vel dimittendo est jussus Judicis, quo prohibetur, quivis aliquid ex bonis debitoris detinens id ipsum extradere, donec ejus facta fuerit

faerit revocatio, à Creditore in sui securitatem impetratus. Dum autem primo jussum judicis tale præceptum dicimus, causam ejus principalem hoc ipso significamus, illud simul distinguentes ab inhibitione propria autoritate facta, vel ob conventionem, vel necessitatem, quando nimirum periculum in mora est, cujus gratia multa singularia in jure recepta sunt, & per Judicem admitti solent *l. r. §. ii ff. de O. N. N.*

TH. II.

Possit quidem mirum alicui videri, quod asseramus etiam propria nonnunquam autoritate fieri posse, & quidem efficaciter, ejusmodi inhibitionem; sed mirari desinet, si duplicem illam, cujus simul mentionem fecimus, rationem, unde ejusmodi privata autoritate facta inhibitiō robur suum nanciscitur, consideraverit. Si enim pactum fieri potest, quod ipsam arrestandi ex propria autoritate licentiam tribuit (quantumvis impropriam arresti speciem id esse facile concedi potest,) *Mervius de Arrestis C. V.* cum favori alias pro se introducto quilibet renunciare possit; imo & citra talem conventionem, si debitor fugitivus sit, & Judicis copia illico haberi nequeat, eundem à privato etiam capi & detineri posse, donec Judici sistatur, *arg. l. 10. §. 16. si debitorem ff. de his, quæ in fraud. Cred. l. 54. C. de Decur.* ne dum acceditur Judex, elabatur debitor: Multo magis istiusmodi in casibus locus erit inhibitioni privatæ autoritatis, utpote quæ arrestatione mitius quid est.

TH. III.

Quamvis enim inveniuntur DD. qui ejusmodi privatas inhibitiones, quando nimirum creditor sui debitoris debitori denunciat, eidem ne solvat, inanes & omni vi obligandi destitutas existiment, cum alter in alterum nihil potestatis habeat, *Bart. in l. non solum §. morte num. 35. ff. de O. N. N. Castrens. in l. si fundum C. de Rei vindic. per text. in l. Papinianus ff. de Publ. in rem Act. l. utrum ff. de constit. pec.* alii tamen haud infirmi subsellii Jcti merito statuunt, ejusmodi denunciationses si ex justa causa fiant, non inanes aut otiosas esse, sed tertium debitorem ad solutionem differendam, & judiciale arbitrium expectandum teneri, ni in doli & consequenter periculo esse velit, *arg. c. l. non solum ff. de O. N. N. l. quedam §. nihil ff. de edendo. l. ut Praetor §. si quis particeps ff. qua in fraud. cred. l. 21. ff. ad Scutum Treb. c. l. si fundum C. de rei vind. l. 1. §. sed etsi ff. quod vi aut clam.* quod æquitatis ratio vel maxime etiam exigit, ponamus enim casum, Cajum forte fortuna offendere debitorem suum Mevium apud Titium, & hunc quidem illi pecuniam numerare parantem, Cajo certe non aliter poterit, quam privata auctoritate denunciare Titio, ut pecuniæ solutionem tantisper differat, cum si judicalem desuper inhibitionem impetrare vellet, Mevius interim omnem ablaturus esset pecuniam; jam si hoc in casu Titius insuper hanc prohibitionem habere vellet, Cajo nullum plane suppetere remedium, ad securitatem crediti sui perveniendi,

endi, obligatus igitur erit Titius ad huic etiam privata solum autoritate factæ inhibitioni tantisper parendum, donec judiciali confirmetur, cum hoc in casu absque præjudicio Titius securitati Caji consulere possit, ex ipsius autem juris naturalis ratione, creditoribus contra debitorum suorum malitiam quocunque modo succurrendum sit. Sed de ejusmodi extrajudiciali inhibitione, ut jam significavimus, impræsentiarum acturi non sumus.

TH. IV.

Porro verborum: *quivis ex bonis debitoris aliquid detinens*, generalitate indigitatum volumus ejusmodi inhibitionis vel præcepti *subjectum cui*, non solum esse debitorem debitoris illius, cujus causa inhibitio à Creditore impetrata fuit, sed etiam Depositarium, Commodatarium, imo & malæ fidei possessorem; objectum autem non solum debitum, sed & depositum, commodatum, vel quocunque modo possessum. Quamvis enim hoc expeditissimi sit juris, rerum apud debitorem depositarum, vel eidem commodatarum nec arrestationem, nec inhibitionem fieri posse, cum alius sint; nihil tamen omnino obstat, quo minus debitoris alicujus depositum vel commodatum apud tertium, qui adeo illius depositarius vel commodatarius est, prohibitioni tali subijci possit.

TH. V.

Atque ex harum rerum, quorum extraditionem Judex facta imploratione interdicare potest, censu

censu , ne quidem oppignoratae penitus exemptae sunt. Quamvis enim jus pignoris tertio auferri nullo modo possit, si tamen pignoris pretium excedat debitum, ratione hujus excessus saltem, & alteri Creditori per judicalem inhibitionem, securitas praestari solet. E. gr. Sempronius pignus habet à Titio 150. imperialium, Titius autem non nisi 100. imperiales Sempronio debet, Cajus cujus itidem Titius est debitor ratione 50. imperialium, dum metuit fugam Titii, nec ullius pignoris solatium habet, accedit Judicem, eundemque rogat, ut Sempronio interdicit extraditionem pignoris, ut ut ipsi à Titio ratione crediti sui satisfactum fuerit, hoc in casu, licet Sempronius Titio forsan favens, contra ejusmodi inhibitionem exciperet, rem sibi esse oppignoratam, & per consequens alii securitatem praestare non posse, nihilominus, salvo tamen Sempronii pignoris jure quoad 100. imperiales, Cajus per judiciale hoc praecipuum de non dimittendo itidem jus ratione debitorum sibi à Titio 50. imperialium nanciscetur.

TH. VI.

Tandem in nostra definitione etiam effectum ejusmodi inhibitionis primum per verba: à Creditore in sui securitatem impetratus, indigitavimus. Quid autem ejusmodi judicialis inhibitio seu praecipuum de non solvendo vel dimittendo differat ab arresto, apud autores non plane expeditum est. Sunt qui eandem pro specie arresti habere nulli dubitant,

B

cum

cum Arrestum ob diversos fines impetrari possit, vid. *Mev. de Arrest. Cap. 2.* ex quorum sententia æquipollebit arresto reali, & ab arresto in genere sic dicto, differet ut latius & angustius. Si autem ipsam praxin attendamus, videtur ipsum formale arrestum & inhibitio in vim arresti differre ut solenne & minus solenne, siquidem in arresto, quod in Foro Saxon. specialiter introductum, solennium rigorosa observatio requiritur, nimirum in tribus terminis juridicis quaterdenis diebus ab invicem remotis von 14. Tagen zu 14. Tagen facienda renovatio, qua neglecta, arrestum expirat: quamvis Jure Sax. communi renovatio non sit necessaria, vid. Martini ad *Proc. Tit. 51. §. 18. num. 18.* Inhibitionis autem efficacia usque ad factam revocationem perdurat, nec renovatione opus habet vid. *Carpzov. P. I. Const. 29. def. 41. num. 4. seqq. & def. seq.* Illud tamen negari vix poterit, in illis, in quibus eadem apparet ratio, nec specialis differentia occurrit, sæpius arrestum in specie, & inhibitionem in vim arresti, eundem habere effectum ita ut ab illo ad hanc procedat argumentum.

TH. VIII.

De ejusmodi autem arresto minus solenni primo omnium quæritur, an Judex idem absque prævia summaria saltim causæ cognitione decernere queat? quod affirmandum, ubi periculum est in morâ, & petitor sufficientem cautionem Judici præstiterit, unde indemnis esse possit, si justam causam arrestans petendi arresti non habuisse postea deprehendatur, id quod ubique fere consuetudine introductum

ductum & receptum esse testatur *Colerus in Process. Execut. P. 1. Cap. 2. num. 116. § 118.* & talis quidem cautio regulariter præstanda est idoneis fidejussoribus vel pignoribus; juratoria enim non facile admittitur, nisi tam honesta & integræ famæ sit persona arrestans, ut judex non possit non præsumere ipsam sine calumnia, & ex mera necessitate arrestum petere. Quod si vero nec debitum per documentum in continenti Judici probare, nec ipse indemnitati cavere potest, vix ac ne vix quidem petiti sui compos fiet, sed judex ipsam potius ad processum consuetum ablegabit. Cæterum & hac cautela plerumque Judices sibi, desideratam inhibitionem indulgentes, consulere solent, ut arresta periculo partis petentis decernant, & hinc clausula utantur: *in quantum de jure*, quod tum præcipue fit, cum periculum in mora est, ita ut arresti requisita num adsint, nec ne, discutere haud possint, sed cognitionem differre cogantur. Ita tamen, ut probatio debiti mox sequi debeat.

TH. VIII.

Utrum autem necessum sit ad impetrandum arrestum vel inhibitionem, ut Creditor suum creditum per exhibitionem originalis obligationis doceat, an vero sufficiens sit, si illud ab initio per copiam saltem liquidum faciat? quæri mereretur. Si Jus Saxonicum & in specie decretum *Christiani II. El. Sax. de dato Dresde 11. Aprilis 1607. S. Als sollen hinführo allezeit u.* respiciamus, expresse & quidem

dem quoad arrestum strictè dictum dispositum invenimus, productionem originalium necessariam esse; nihilominus contrarium in praxi observatur, ita ut Jcti Lipsiensis A^o 1621. respondere in hunc modum non dubitarint: Ob wohl die Formalia arresti dannenhero streitig gemacht werden wollen/ daß ihr den 10. Martii nur Abschrift der Bernsteinischen Verschreibung beygelegt/ das Original aber allererst den 24. gedachten Monats bey der andern Renovation produciret. Dennoch aber und die weil ihr unverbunden gewesen/ bey erster Anlegung mehrerwehnten Arrests die Bernsteinische Haupt-Verschreibung in originali vorzulegen/ sondern eine Forderung auch auf andere Weise / und zwar ohne sonderbare Zierlichkeit beschleunigen mögen; So ist auch obangeregter Arrest, eures Gegentheils Widerfechtung obngeachtet in seinen Formalien beständig/ *ic. Berl. Decis. aur. 107. P. 1. quam praxin confirmare videtur Ordin. Torgens. Tit. von Arrest, wie derselbe zu verstaten / ubi expressio alternativa habetur, quod nimirum creditor arrestum efflagitans, creditum suum per documenta originalia, vel alium modum, durch Urkunden oder andern glaublichen Schein liquidare & verificare debeat. Dictionis autem alternativæ in hoc & simili casu ea vis est, ut actori electio relinqui intelligatur, l. non utique §. proinde mixta. verb. facit actoris electionem. ff. de eo, quod certo loco. Accedit, quod ejusmodi liquidatio crediti solummodo*

do ad informationem iudicis requiratur, ut cognoscat inde, an iusta arrestandi causa adsit nec ne, *Novell. El. Augusti, Part. 2 Const. 29. vers. damit man daraus eigentlich zu finden habe / Matth. Coler. de Proc. Execut. P. I. c. 2. n. 207. vers. iudex inquam.* & sequ. talis autem informatio non minus ex copia, quam ex ipso originali obligationis haberi possit. *vid. Carpz. P. I. Const. 29. def. 6.* Præterea cum in arresto Saxonico nudæ Creditoris petitioni, absque omni causæ cognitione, simpliciter super precibus superiori pro obtinendo arresto insinuatibus quandoque deferatur; multo magis sufficiens erit à Creditore per productam copiam instrumenti obligationis facta liquidatio, vel alia summaria ostensio; semper enim præstat probatio ulla quam nulla. Et cum hac in re eadem inhibitionis in vim Arresti sit ratio, sine dubio idem quoad illam probandam statuendum.

TH. IX.

Porro non solum proprio nomine quis apud Judicem ejusmodi inhibitionem seu arrestum minus solenne petere potest, sed & in alieno. Quis enim dubitet eos e. gr. quibus à Lege vel à Magistratu, vel aliunde defertur Administratio bonorum alterius, qui vel propter ætatem, vel absentiam, vel aliud demum impedimentum eadem administrare atque defenderenon potest, quales sunt Tutores, Curatores, Procuratores &c. qui ratione Administrationis Dominorum loco habentur, *l. 56. §. 4. ff. de Furt. l. 7. §. 3.*

ff. pro emt. quoties expedit pro iis, quorum jura tuentur, ejusmodi inhibitiones à Judice petere posse. Quoad Procuratores tamen controversia apud DD. exoritur, an ad impetrandum tale arrestum opus ipsis sit mandato speciali, an vero generale sufficiat, quo libera facultas agendi sit concessa? Negativa hujus nobis probabilior videtur, cum causa executiva speciale requirat mandatum, *Jason in l. invitus num. 5.* hac nihilominus subintellecta limitatione: Nisi generale illud mandatum ita sit conceptum, ut si non ex verbis expressis, saltem ex mente mandantis simul speciale ejusmodi mandatum colligi possit, præsertim aliis adhuc accedentibus adminiculis, veluti si mandato cum libera hæc vel æquipollens alia inserta sit clausula: *Ut Procurator omnia expedire valeat, quæ ipse constituens in factò vel jure facere posset;* vel si traditum sit Procuratori instrumentum obligationis, in quo arresti potestas Creditori à Debitore facta, datumque præterea generale mandatum ad consequendum creditum quovis modo licito atque possibili. Cujusmodi casus etiam potissimum respiciunt ii, qui generale mandatum ad consequendum arrestum sufficiens putant. In Foro autem Saxon. præcipuè Electorali, præcisè requiritur mandatum speciale. *Carpzov. P. 1. Const. 29. def. 14.* ubi excipit personas conjunctas quodcum cautione de rato sint admittendæ.

TH. X.

Quid verò consilii capiendum erit, si debitoris debi-

debitor, vel depositarius, commodatarius &c. neget debitum, vel depositum vel commodatum? Videtur Creditor, qui petit inhibitionem, onus probandi tum declinare non posse, quo in casu miramur *Faber in C. lib. 4. t. 9. defm. 2.* fovet sententiam, dum distinctione facta, inter Creditorem chirographarium & pignoratitium huic saltem ob pignus sive generale sive speciale jus fore putat probandi, debitori suo ab alio deberi, illius autem probationem non admittendam, quam marito rejicit *Mevius de Arre- rest. Cap. 9. num. 40.* Si vero Creditor legitimis probandi mediis destituatur, Judex, si validæ saltim pro Creditore præsumptiones militent, Juramenti Religionem obstringere poterit præsumtum debitoris debitorem, depositarium, commodatarium &c ad veritatem dicendam, aut si id quidem consultum non putet, nihilominus inhibitionem decernere poterit, utpote quæ alteri nullatenus præjudicat, sive debeat, sive non debeat, & interim prodesse potest ad securitatem Creditori, caverique ne in ejus perniciem debitor cum debitoris debitore colludere queat, quod haud ferendum est, *l. 5. C. de Pign. l. 15. C. ad L. Corn. de Fals. l. 9. ff. de liberal. caus.* si enim Creditori postmodum compertum fuerit, illum debitoris debitorem, vel depositarium vel commodatarium, debitum vel depositum vel commodatum malitiosè dissimulasse idem ipsi ad interesse non solum, sed & omnes sumtus restituendos tenebitur, quid? quod & à Judice ejus in mentiando impudentia
 pœna

pœna arbitraria coerceri poterit, *Peck. Tr. de Jur. sist. c. 1. n. 11. in fin.*

TH. XI.

Antequam autem Judex inhibitionem decernat, sollicitè ipsi inter alia etiam ad id respiciendum est, num dies debiti, propter quod Creditor inhibitionem petit, cesserit nec ne, vel ejus conditio ad impleta sit? si enim dies nondum cesserit, aut conditio nondum purificata fuerit, utut debitum illud vi pœti, statuti aut consuetudinis privilegio paratæ executionis gaudeat, petito Creditoris deferre non poterit, *arg. l. 10. ff. de verb. obl. Coler. de Proc. Exec. P. 2. c. 3. num. 109.* cum intempestive & per anticipationem debitorem conveniens exceptione: *Tu petis ante diem*, repellatur, *l. cedere ff. de V. S. l. un. C. ut act. ab hered. l. quod in diem ff. de Compens.* Nihilominus tamen hîc etiam nonnulli excipiendi veniunt casus, in quibus ob debita quoque in diem vel conditionata inhibitiô in vim arresti à Judice decerni potest; veluti si debitor forte bonis labatur, ita ut periculum sit in mora, vel subsit metus fugæ aut dilapidationis, unde justa censetur causa detinendi bona ipsius, *Bartol. in l. si debitori. num. 8. ff. de Judic.* non quidem ut fiat adjudicatio, quæ nunquam antè existentem diem vel conditionem fieri potest, *Bald. Consil. 135. L. II.* sed ut idonee caveat de solvendo aut præstando cum advenerit dies aut conditio impleta fuerit, *arg. l. 1. ff. de Judic. l. quæ sit ff. de Pignor. l. 2. & 3. ff. de Condit. causa dat.* unde al-
ter

ter id consequitur, ut si prior sit tempore in hypotheca sibi constituta, aut aliter privilegiatus, ipse posteriorem Creditorem, utut hujus dies jam venerit, tunc excludat, *Suarez ad l. post rem judicatam ff. de exc. rei judicatae.*

TH. XII.

Effectus tandem ejusmodi inhibitionis seu arresti minus solennis varius est, & primarium quidem jam superius in ipsa definitione indicavimus, securitas nimirum Creditoris in cujus gratiam inhibitio facta est. Inducitur enim exinde suo modo pignus prætorium in re arrestata, *Peck. d. tr. C. 35. n. 4.* ut proinde arrestum in possessionem simile & in plurimis convenire pronunciet, *Gail. de Arrest. Imp. c. 12. n. 8.* qua quidem de re *Jure Saxonico* quoad arrestum in specie dictum nullum est dubium, utpote ex cujus dispositione illud statim à tempore primæ impositionis jus tacitæ hypothecæ tribuit, *Consstit. Nov. Aug. 29. P. 1. Wesenb. in paratitl. ff. tit. de privil. cred.* ideoque haud secus atque in aliis hypothecis, qui prior est tempore, potior est jure, ita etiam tale arrestum Saxonicum eam prælationem conferre censetur, ut primus arrestans omnibus creditoribus, dummodo anteriori hypotheca expressa vel tacita muniti non sint, præferatur, *Colev. de Proc. Exec. P. III. c. 11. n. 40.* Sed *Jure Lubecensi* aliud obtinet, secundum hujus enim tenorem arrestum jus reale non tribuit, sed saltem vim habet prorogandæ & asscurandæ
C
juris.

jurisdictionis, ne nimirum iudicium fuga declinari queat, *ej. art. 5. tit. 12. L. V.*

TH. XIII.

Alius effectus ejusmodi arresti est, quod tertium apud quem res arrestata existit, obligetur ad non reddendum ei, cui alias restituere tenebatur, contra cujus petitionem exceptione arresti securus est, ex necessitate obsequii Judici debiti; tum ad custodiam; hinc nonnunquam inhibitioni à Judice additur comminatio, daß wenn Er dieselbige würde abfolgen lassen / Er gehalten seyn solle / entweder selbige wieder zu schaffen / oder davor zu bezahlen. (addita quandoque etiam comminatione pœnæ dupli) Ad id ipsum autem non tantum obligatur, cum schedula arrestationis ipsi exhibita, sed & cum oretenus solummodo inhibitiō per apparitorem iudicii facta fuit, utpote cui credere & parere tenetur, *Peck. d. tr. Cap. 25. num. 6.* præsumtio enim pro ipso militat, quod non sine commissione arrestum indicat. Nec tertius ille se tueri poterit exceptione, sibi incognitum fuisse, num revera apparitor fuerit inhibitionem nuncians, nec ne; quippe sufficit illum publice pro tali se gefisse, & de veritate rei facile debitori constare potuisse, si Judicem accersisset, & super eo interrogasset. Si autem maluit non credere, quam inquirere, sibi imputet, si incredulitatis suæ pœnas luit. Ejusmodi apparitoris autem relationi de indicto arresto creditur, si sit ratione officii sui juratus, adeo, ut nec juramentum contrarium

trarium afferentis, nisi alia ad sint indicia, locum habeat. Qui enim falso illum retulisse ait, probare tenetur.

TH. XIV.

Indubitati cæteroquin juris est, debitorem illum vel depositarium, vel commodatarium, si inhibitioni à Judice factæ non pareat, sed eadem insuper habita vel debitum solvat, vel depositum commodatumve reddat, Creditori illius, cui solvit vel reddidit, ad omne id teneri, quod interest, non solum debitum dimissumve depositum vel commodatum illud fuisse. Non tamen ulterius tenetur quam ad bonam fidem, &, vel ad culpam latam, aut ad levem præstandam pro natura subjectæ materiæ, vid. *Lauterb. Comp. ad Tit. ff. commod. verb. custodiæ.* Si enim nec dolose arrestantis Creditoris debitori rem tradiderit aut debitum solverit, nec quicquam omiserit, quod ad diligentem custodiam requiri potest, officio suo satisfecit.

TH. XV.

Antequam ad illum effectum inhibitionis, quem nonnulli huic ratione sistendi cursus usurarum adscribunt, cujusque specialem disquisitionem promissimus, deveniamus, de duobus adhuc casibus dispicere operæ pretium erit. An nimirum talis inhibitiō vel arrestum locum & effectum habeat, si debitoris ille debitor in chirographo expresse se obligaverit ad solvendum debitum nullo attempto arresto, ohngehindert aller Herrn Geboth und Ver-

both. In tali casu *Heringius* quidem *in tr. de Fidejuss. Cap. 19. num. 68.* putat, vincias esse judici manus, ita ut solutionem in alterius cujusdam securitatem prohibere nequeat; sed præter rationem, unde etiam merito hanc sententiam rejicit, *Mov. de Arrest. Cap. IX. num. 47.* Haud enim privati est tantum privilegium credito suo tribuere, ut ab omnibus arrestis immune sit, sed Principis demum vel superioris Magistratus autoritate, & quidem singularem plane ob causam, quæ forsan utilitatem Republicæ respicit, fieri potest, cujus rei exemplum habemus in *Banco*, ceu vulgo vocatur, *Venetorum, Amstelodamensium* &c. ubi credita pecunia tanta gaudet securitate, ut omne arrestum recusetur; unde etiam fieri assolet, ut Summorum Principum Ministri, qui sibi per nefas ab eorum subditis divitias quæsiverunt, ingentes pecuniæ summas eo remittant, ne ullo modo ipsis, infidelitate forsan detecta, auferri possit. Eodem Privilegio etiam prospectum fuit sortibus institutæ nuper sub fide & autoritate Statuum Provincialium Electoratus Saxonici Sortitionis, **der von denen getreuen Ständen des Churfürstenthums Sachsen auf des gesanten Landes Credit übernommenen Lotterie, siquidem in publicata desuper schedula expressis verbis habetur 10. Seynd die in dieser Lotterie eingelegte und darinnen gewonnene Gelder durchgehends und zu aller Zeit von allen Arresten/ Abgaben und Auslagen / wie dieselbe nur erdacht werden dürften / gänzlich befreyet / und können**
 nie-

niemahls unter einigen Prætext darzu gezogen werden/&c. alioquin autem iniquum foret cuilibet privato tale jus creditum suum privilegiandi indulgere, siquidem manifeste hoc ipsum in fraudem Creditorum vergeret.

TH. XVI.

Alterum dubium circa hunc exoritur casum, si debitoris Creditor rem illam sibi oppignoratam habeat, quæ arresto afficitur, de suo autem pignoris jure taceat, lite verò finita & re arrestanti adjudicata obtentu pignoris eandem tradere recuset; & hinc quærat, utrum in executione intervenire & restitutionem denegare possit, nec ne? Juri consentanea hic videtur hæc esse sententia: decuisse quidem illum de suo jure arrestantem vel judicem monere, haud verò, quod id facere omiserit, idcirco jure, quod in re habuit excidere, cum non adfuerit necessitas denunciandi vel interveniendi ei, qui sciebat pignus sibi durare, *l. 8 §. 15. ff. quib. mod. pign. vel hypoth.* & forte existimare potuerit, alterum Creditorem non id agere, ut se a pignore dimoveat, utpote quod ipsi integrum non esset, sed solummodo, ut eo, quod in pignore superfluum esset, fruatur, & eo fine arrestum petiisse. Quod si tamen in fraudem alterius Creditoris de jure suo filuisset, tunc non iniqua erit adversus ipsum actio & condemnatio ad interesse; minimum ad restitutionem expensarum litis, quam significatione juris sui impedire poterat, tenebitur: Quemadmodum

enim innocenti pœna non est irroganda , ita nec malitiis indulgendum , *l. 38 ff. de rei vind.* Quod si verò quis saltim jus retentionis habeat , idque facta propter alium inhibitione , reticeat , ille , cum arrestum sine ulla mentione juris sui aut facta protestatione receperit , factâ postea executione in præjudicium alterius eadem uti non est permittendus ; tùm quod acceptatione arresti ad alterius instantiam decreti , retentionis juri renunciare , & consequenter illud amittere intelligitur , *l. 6. C. de remiss. pign.* tùm quia sciens alium agere , & mature intervenire cessans , postea ad impediendam executionem non admittitur , *Bart. l. sæpe ff. de re judic.* Consultissimum tamen est , ut Creditor arrestum impetrans statim sub initium rei possessores vel citari curet , ut coram Judice , si quoddam jus in eadem habeant , exponant , aut saltem privatim eos desuper interroget.

TH. XVII.

Tandem igitur etiam ad palmariam illam questionem accedo : An inhibitiō talis , seu præceptum de non solvendo cursum usurarum sistat ? Cujus affirmativam defendere satagunt nonnulli DD. primi subsellii , quos inter est *Berlichius* , *Carpzovius* atque *Richterius* , & quidem subsequētib; rationibus : Primo nimirum , inquit , Debitori , dum jussui atque præcepto Judicis obtemperare opus habet , *l. 199. §. 167. §. 1 ff. de R. J. l. 81. ff. de Solution. l. 7. §. 2. ff. de minor.* nulla vel culpa vel mora imputari potest ,

fi

si tali præcepto de non solvendo debito paruerit, *l. 169. ff. de R. J.* unde confectarium est, quod nec interesse usuræ ab eo exigi possint, quippe quæ citra moram non debentur, *l. 17. §. si pupillo. l. 32. §. in bonæ fidei ff. de usuris l. 87. ff. de legat. 2.* maxime cum & aliàs præceptum iudicis ab interesse vel pœna excuset. *Card. Tusch. Tom. 6. verb. præceptum. concl. 480. num. 10.* 2) accessorium semper sequitur naturam sui principalis, & utriusque eadem est ratio, idem jus *l. 129. §. 1. l. 178 ff. de R. J. l. 3. §. 6. ff. de negot. gest.* fors autem est loco rei principalis, & usuræ sunt accessorium, si igitur illius cessat solutio, & hujus cessabit. 3) Quoniam non debet, cui plus licet, quod minus est non licere, *l. 21. una cum l. 26. ff. de R. J. l. 22 §. 3. ff. ad L. Jul. de adulter.* 4) Quia Creditor cui inhibitio facta est, pecunia, quam ad solutionem paratam habere debet, uti frui non potest, si quidem omnibus momentis expectanda est relaxatio arresti, quæ ipsum ad solvendum impromptum offendere non debet. Hinc etiam præjudicio hæc ipsa sententia affirmativa confirmatur tam apud *Carpz. P. II. Const. XXX. def. 24 de Aô. 1630.* cujus verba sunt: Ob nun wohl nebst dem Capital auch das vollständige Interesse angegeben und gefordert worden / dieweil aber dennoch dem Schuldner allbereit Aô. 1619. im Aprill Verboth geschehen / weder an Capital noch Zinsen etwas auszuführen / derowegen Er solches Geld wider seinen Willen / wie gern Er auch sonst die Auszahlung gethan / bey sich behalten müssen /

müssen / so mag beniemter Debitor von Anno 1619. da das Verboth der Auszahlung geschehen / von dem Capital einigen Zins zu geben / nicht angehalten werden. *Quam à Berlichio de Anno 1617. P. I. Decif. 25.* quod ita se habet: Ob nun wohl ihr euch in der Verschreibung 6. vom hundert verpflichtet / auch deswegen Euer Haus mit des Amts Consens zum Unterpand verschrieben: Dieweil aber dennoch Euch von dem Schöffer zu S. Eurem Creditori die 300. Gülden auszuzahlen bey Straffe verbothen worden / so seyd ihr von Zeit solches angelegten Verbots keine Zinse zu geben / verbunden / **B. R. W.**

TH. XIIX.

Univerſæ tamen hæ rationes rem non conficere videntur, sed haud difficulter redarguuntur, & ab aliis refutantur, *v. Finckelth. Obs. 19.* quod enim attinet facile quidem conceditur, præcepto Judicis parendum, nec adeo debitorem in culpa moræ versari; sed qui inde sequatur etiam à solutione usurarum si non præſenti, saltem futura eundem liberari, nullatenus apparet, & præterea etiam præceptum Judicis, uti supponimus, nullam sistendi cursus usurarum facit mentionem, ut adeo nullam hoc in passu inducat mutationem; non potest non igitur debitor, ut ante, ita & porro usuras debere, cum mandatum judicis striete sit accipiendum, *arg. l. 4. §. 3. l. 6. §. 1. ff. de re jud. l. 3. Cod. de fruct. & lit. expens.* & consequenter à forte ad usuras non extendendum. Tandem quod præcipuum est, allegatæ LL. queis probare nituntur

nituntur citra moram usuras non deberi, in quo
 omnis primi argumenti nervus consistit, id plane
 non evincunt, cum saltim id loquantur, propter
 moram usuras deberi, minime vero solum propter
 moras, unius autem positio non est alterius exclu-
 sio. Ad II. respondetur limitando: accessorium
 nimirum sequi naturam sui principalis, nisi utrius-
 que sit diversa ratio, *Rauchb. p. 1. q. 7. n. 31.* diversi-
 tatis autem ratio hinc apparet manifestè: Judex enim
 solutionem sortis ob præstandam alteri cuidam Cre-
 ditori securitatem prohibet, quod certe nihil plane
 ad usuras spectat, siquidem earundem ulterior
 cursus illam securitatem ne tantillum quidem impe-
 dit. Nisi etiam hoc brocardium cum grano salis
 accipiatur, haud pauca absurda inde secutura fo-
 rent, e. g. cum de sorte solvantur usurae, etiam usu-
 rarum usuras solvendas esse, quas jura prohibent;
 Item si fors in certa pecuniæ specie e. g. aureis sol-
 venda esset, etiam necessario usuras in tali specie
 deberi, cum tamen liberum sit debitori quam spe-
 ciem in usurarum solutione eligere velit, nisi aliud
 conventum.

TH. XIX.

Ex tertio axiomate juris, quod illi, cui id li-
 cet, quod plus est, debeat etiam id licere, quod mi-
 nus est, nihil itidem pro adstruenda superioris qua-
 estionis affirmativa concludi potest. Negatur enim
 primo majus quid esse respectu Creditoris illum
 sortem nunc non solvere, quam ab usuris liberari,

D

fiqui-

fiquidem nullum plane ex eò commodum sentit; dum alio tamen tempore fors una cum usuris solvenda ipsi est, nimirum relaxato arresto, non igitur hic fortis & usuræ solutio, ut majus quid & minus considerari potest. Deinde & hæc regula restrictionem admittit, dum ferè tantum de factis, & quidem licitis, ac sibi invicem subordinatis, *arg. l. 26. ff. de R. I.* intelligenda est, non autem de rebus inter se diversis, quales hîc esse deprehenduntur fors & usuræ fortis ex obligatione debitæ. In sorte enim respectu ad debitorem habito duo considerantur, ejus nimirum usus, & futura solutio, ex natura mutui. Jam quia jussus Judicis in nostro casu duntaxat fortis non præstandam solutionem concernit, non verò ad impediendum usum dirigitur, utpote quem ne verbulo quidem prohibet; haud sane absque Creditoris injuria ad hujus etiam prohibitionem extenditur. Quarta ratio in concesso nititur præsupposito, quasi teneatur à tempore factæ inhibitionis in singula momenta paratam ad solutionem habere pecuniam, quod certe haud necessum est, siquidem non magis ac antea impetratum arrestum debitor ille ad tam præcisam solutionem obligatus est.

TH. XX.

Omnem hanc controversiam accurate & authentice dirimit *Nova Decisio Electoralis Saxonica XXVII.* quæ sententiam nostram sufficienter confirmat hisce verbis: *Wenn ein Præceptum de non solvendo ergebet /*

het/stehet dem Schuldener frey/sich à cursu usurarum dergestalt zu liberiren/ daß Er entweder die Gelder Gerichtlichen deponiren/ oder in Judicio offeriren und Gerichtlich versiegeln lasse/sodann wiederumb in seine Gewahr sam nehmen soll/wodurch wir doch die depositionem privatam nicht eingeführet / sondern allein die Bescheinigung des nicht genützten Geldes dadurch desto eher zu befördern / dieses verordnet haben wollen. Würde nun der Schuldener keines von denen jetzt angezogenen Mitteln ergreifen/ kan Er von Zinsen nicht befreyet seyn / Er wolte denn wie recht erweisen/ oder eydlichen erhalten/ daß Er die Gelder nicht genuzet hätte / damit würde Er billich zu gelassen.

TH. XXI.

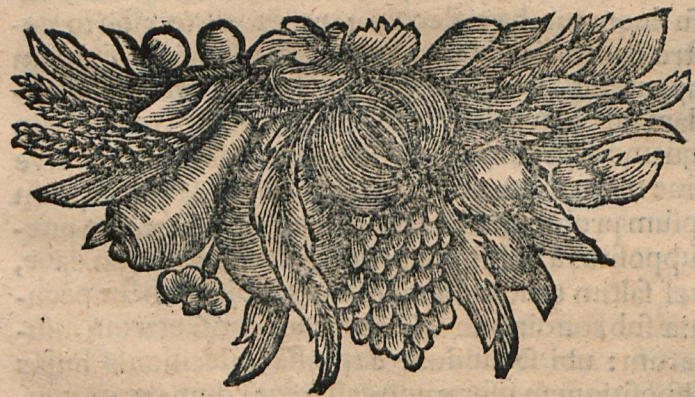
Probe autem dispiciendum est de quonam casu loquatur hæc decisio ; ne ex parte asserto nostro contraria videatur, atque ex principio ejusdem apparebit , de tali eandem principaliter intelligendam esse , quo debitor pretium emtionis vel aliam ejusmodi pecuniam quam sine usu detinet, quamve sine mora soluturus fuisset, in judiciale præceptum ipsum prohibuisset. In antecedentibus autem præsuppositus à nobis præprimis fuit casus mutuo datæ, vel saltim mutuo in manibus alicujus relictae pecuniæ sub conditione solvendarum consvetarum usurarum : ubi secundum expressam decisionis hujus dispositionem usuræ non cessarent, dum pecuniæ usus non cessat. Hic enim omne usurarum fundamentum

QX 7e 848

tum est, ut exinde etiam debitor, simulac docere vel jurato asserere possit, eundem cessasse, illico etiam a præstatione usurarum liber hîc declaretur, quod æquitati omnino consentaneum est, æque ac illud, ut ad usuras teneatur, simulac confiterit, pecuniam apud ipsum non otiosam fuisse. Atque hanc sententiam ambabus etiam amplectitur ipse *Carpzovius Def. 24. C. 30. P. II.* unde patet dissensum DD. ut alias ita & hîc potissimum in diversitate casuum, quos præsupponunt, radicari, quibus probe distinctis dissensus cessat

F I N I S.

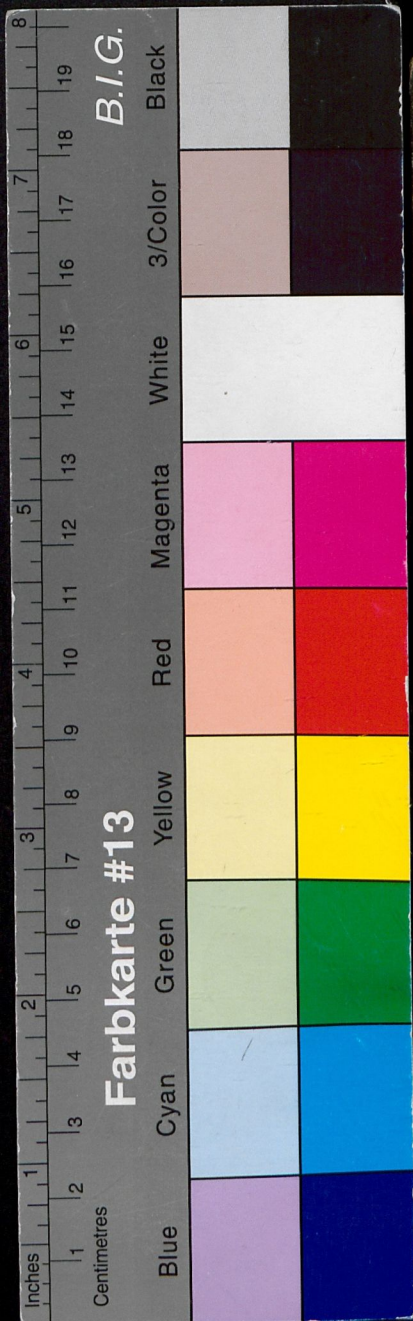

X2379923

m.c.

36
Cat. 184.

36
Cat. 184.

III, 53

Ve
848

DISSERTATIO INAUGURALIS JURIDICAE
DE
**PRÆCEPTO
JUDICIALI**
DE NON SOLVENDO IN GENERE,
ET IN SPECIE,

AN ILLUD CURSUM USURARUM SISTAT?

secundum Tenorem Nov. Decis. Electoral. 27.

RECTORE HUJUS ACADEMIÆ MAGNIFICENTISSIMO,
REVERENDISSIMO ET ILLUSTRISSIMO DOMINO,
DOMINO

PHILIPPO WILHELMO,

SACRÆ CÆSARÆ ATQVE REGIÆ CATHOLICÆ MAJESTATIS CONSILIARIO INTIMO ET CAMERARIO, NEC NON METROPOLITANARUM ECCLESiarUM MONTINÆ ET TREVIRENSIS CANONICO CAPITULARI SENIORE, ET RESPECTIVE SUPREMO CHORI-EPISCOPO; EMINENTISSIMI PRINCIPIS ELECTORIS MONTINI CONSILIARIO INTIMO, AC CIVITATIS TERRITORIQUÆ ERFURTENSIS PRO-PRINCIPIS;

PRÆSIDE

DN. ERNESTO TENZELL, JCTO,

FACULT. JURID. P. F. DECANO, JUDICII PROVINC. ASSESSORE AC CIVITATIS ERFURT. STNDICO PRIMARIO, ETC.

DN. PATRONO AC PROMOTORE SUO ÆTATEM DEVENERANDO,

PRO LICENTIA

SUMMOS IN UTROQVE JURE HONORES
ET PRIVILEGIA

RITE ADIPISCENDI,

D. XXII. AUG. MDCCXIII. H. L. L. C.

PUBLICÆ ERUDITORUM DISQUISITIONI

SUBMITTIT

JOHANN. GOTTFRIED ZEUNIG, OSSIT. MISNIC.

ADVOCATUS LIPSIENSIS IMMATRICULATUS.

ERFORDIÆ, TYPIS JOH. HENRICI GROSCHII, ACAD. TYPOGR.